

Труба Вячеслав Іванович
*кандидат юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін
Одеського національного університету імені І.І.Мечникова,
Одеса, Україна*

ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ ВИРІШЕННЯ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ МАЙНА ПОДРУЖЖЯ ПРИ РОЗІРВАННІ ШЛЮБУ

Сучасне правове регулювання розірвання шлюбу є надбанням правознавства та інших суспільних наук. Не заперечуючи роль сім'ї як для її членів, так і для суспільства і держави в цілому, на сьогодні вкрай важливим є вирішення проблем, пов'язаних з розірванням шлюбу, цивілізованим вирішенням сімейних конфліктів правовими засобами.

Вітчизняне сімейне і цивільне законодавство дає можливість захищати права та інтереси подружжя в шлюбі, а також після його розірвання, однак право застосовна практика виявляє багато питань, які потребують подальшого вирішення в законодавстві.

Донедавна майно подружжя було досить незначним і складалося, головним чином, із споживчих речей, речей індивідуального користування та речей професійних занять кожного з подружжя.

З розвитком ринкових відносин, до складу майна подружжя можуть входити нерухомість, цінні папери, частки у складеному капіталі товариств, права інтелектуальної власності. Тому вирішення майнових спорів потребує більш досконалої, порівняно з сучасною, законодавчої бази.

На сьогодні відповідно до ч. 3 ст. 106 СК України шлюб розривається незалежно від наявності між подружжям майнового спору. Це значно пришвидшило процес розірвання шлюбу, однак на вирішення майнових спорів майже не впливає. Судовий розгляд справ про вирішення майнових спорів колишнього подружжя може тягтися роками.

Статтею 57 СК України визначено майно, що є особистою приватною власністю дружини, чоловіка, яким є: майно, набуте нею, ним до шлюбу; майно, набуте нею, ним за час шлюбу, але на підставі договору дарування або в порядку спадкування; майно, набуте нею, ним за час шлюбу, але за кошти, які належали їй, йому особисто.

На практиці зустрічається багато спорів щодо визначення правового режиму майна, набутого за час шлюбу, але на кошти, отримані від відчуження майна, набутого до реєстрації шлюбу. При вирішенні спору суди виходять з положень ч. 1 ст. 60 СК України, відповідно до яких майно, набуте подружжям за час шлюбу, належить дружині та чоловікові на праві спільної сумісної власності, а також ч. 2 цієї ж статті - кожна річ, набута за час шлюбу, крім речей індивідуального користування, є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя.

Це питання залишилося поза увагою законодавця, а також нормативно-правових актів правозастосовних органів, зокрема Постанови Пленуму Верховного Суду України № 11 від 21 грудня 2007 р. «Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про право на шлюб, розірвання шлюбу, визнання його недійсним та поділ спільного майна подружжя».

Вважаємо, що правовий режим майна, набутого одним з подружжя за час шлюбу, але на кошти, отримані від відчуження майна, набутого ним до реєстрації шлюбу, потребує свого вирішення в законодавстві (СК України), а також в зазначеній Постанові Пленуму Верховного Суду України.

